

hæc verba scripsit: *ictus fustium infamiam non importat, sed causa propter quam id pati meruit, si ea fuit qua infamiam irrogat, leg. infamem 7. ff. de public. judic. leg. ad tempus 5. leg. eos qui 12. ff. de Decurion. leg. 4. §. ad tempus, ff. de re militar. leg. fustibus casum 16. C. ex quibus caus. infam. irrogatur. Rebus. tractat. de reprob. test. numer. 224. Gregor. Lopez in leg. 5. titul. 6. part. 7. gloss. 12. & 14. Valenzuela conf. 91. numer. 23. plura de materia per Amiam in leg. unica, Cod. de infamib. lib. 10. Et licet ordinari in reos plebeie conditionis imponatur ex leg. fin. tit. 18. & leg. 2. tit. 19. part. 7. Matienz. in dict. leg. 1. gloss. 6. numer. 4. & Azvedd ibid. numer. 5.*

80 Tamen cum Aula nostra supremam jurisdictionem in criminibus exercent, similem Præfecto Prætorio, ut dixi *controverf. 1. num. 91. si crimen, mercaur, in nobilibus, vel in honore constitutis posse imponi mihi probat Text. in leg. quilibet 40. Cod. de decurion. lib. 10. juxta traditionem Amiae in leg. fin. cap. 2. num. 17. eod. tit. quod rarissime fieri debet & tantum in his criminibus per quæ nobilitatis privilegia amittuntur juxta Text. in leg. Judices 12. Cod. de dignit. lib. 12. Bellug. in specul. Rub. 31. num. 5. Dominus Ctespi observat. 13. numer. 30. sive ut explicat nostra lex 24. titul. 21. part. 2. ibi: *fechos que facen los omes de vil coraxon: de quo videndi præter relatos Gregor. Lopez in l. 2. tit. 30. part. 7. Covarruv. variar. lib. 2. capite 9. numero 3. & 4. Orolora de nobil. 5. parte, capit. ultim. numero 4. Azvedo in leg. 1. titul. 23. lib. 8. recopilat. numero 54. Garcia de Nobil. gloss. 1. numero 8. cum sequentibus, Tiraquell. de Nobil. capite 20. ex numero 108. [Fatinacius questione 98. ex numero 113. Cabal. cas. 98. numero 13. & 23. Valenzuela dict. conf. 91. num. 22. & 51. apud quos plura.**

CONTROVERSIA III.

De Relationibus sive Consultationibus qua fieri solent in suprema Aula criminum per Judices inferiores, ut sententia eorundem executioni mandentur remota appellatione.

SUMMARIUM.

- 1 Appellatione interposita Index à qua supersedere debet quoties superior de negotio incipit cognoscere.
- 2 Judices inferiores cum sententias ferunt in criminibus exceptis ne executio fiat elusoria per recursum, relationis medio uti solent.
- 3 Consultationis ad superiorem origo ad Deum referenda.
- 4 Græves causæ superiori consulenda. faciliores per Judices judicanda inferiores.
- 5 Regibus causas audientibus difficiliores, Dei assistentia conceditur.
- 6 Summi Pontifices gratis auribus consultationes expediunt.
- 7 Causæ graves Pontificibus reservata.
- 8 Consultationes in causis gravioribus jure civili usu frequentes.
- 9 Personarum illustrium causæ Principi referenda.
- 10 Quid de jure nostro in Regno Castellæ.
- 11 Quid de foro Valentia.
- 12 Defectu potestatis in judice, causæ referuntur ad Principem.
- 13 Defectus potestatis quoad executionem sententia causæ est hujus relationis.
- 14 Exempla hujus relationis proponuntur.
- 15 In reservatis per Principem consultatio necessaria est.
- 16 Judex dubitans de pena consulere Principem debet.
- 17 Judex dubius in factis ineptè Principem consulit.
- 18 Judex dubius de jure legitime Principem consulit.
- 19 Consultatio Moysi in causâ filiarum Salphaad approbata per Deum.
- 20 Appellatio à consultationibus Judicum non admittitur.

21 Con

- 21 Consultationes in omnibus rectum regimem spectantibus, frequentissima sunt.
- 22 Gubernationis ratio uni reddi debet.
- 23 Consultationes in judicialibus raro fienda.
- 24 Consultationes in judicialibus jura nostra approbant.
- 25 Consultationes quoad factum pariter.
- 26 Consultatio permittitur ad ipsum Principem, quando aliquid non plene instructus jubet.
- 27 Consultatio hæc fieri potest, in exemptione Jusforum per Principem supersedendo.
- 28 Consultatio que fit, ob reverentiam superioris, ad quem spectat cognitio appellationis.
- 29 Consultatio ob reverentiam quibus in casibus faciendæ venit.
- 30 Consultatio inferioris ad superius Tribunal frequens usu est, in Regis Prætoris, in Aula suprema criminum, & in ipso Consilio.
- 31 Consultatio hæc instituta reperitur à jure, & n. 30.
- 32 Consultationis hujus praxis apud Hispanos.
- 33 Consultationis decreta à superioribus provisa juxta stylum.
- 34 Lex 11. titul. 22. partit. 3. expenditur, & num. seqq.
- 35 Doctrina Bobadille quoad hæc decreta, explicatur, & exornatur.
- 36 Praxis hujus Consultationis an extendatur extra Prætoria.
- 37 Dubia circa hujusmodi praxim proponuntur.
- 38 Quando sit casus pronuntiandi, quod causæ veniat per suos tramites, vulgo vengâ per suum orden.
- 39 Arbitrium Judicis quantumvis supremi, regulandum venit secundum rationem.
- 40 Rationes juris ex quibus pronuntiandum venit quod causæ ducatur per suos tramites.
- 41 Causæ retentio ex quibus procedat.
- 42 Causæ abdicatio ab inferiore regulariter prohibita.
- 43 Arbitrium superioris quoad retentionem causarum ex lege procedit apud nos.
- 44 Devolutio causæ ad inferiorem consulentem quando procedat.
- 45 Appellationi frivolæ nunquam est deferendum.
- 46 Sententia continens plura capita, an dividi possit in his consultationibus.
- 47 Continentia causæ dividi nequit.
- 48 Complicatio causarum operatur, quod si una sit appellabilis, & alia non, ambæ appellabiles remaneant.
- 49 Sententia continens plura capita, dividi potest in consultatione.
- 50 Sententia tot sunt, quot sunt capita, vel quot sunt rei.
- 51 Sententia in criminalibus dividuntur.
- 52 Sententia dividua esse potest, quoad eundem reum.
- 53 Separatorum separanda semper est ratio.
- 54 Causæ continentia in criminalibus non datur.
- 55 Causæ eadem potest producere diversos effectus.
- 56 Rubrica de quibus rebus ad eundem Judicem eatur quando procedat.
- 57 Clericus & laicus simul delinquentes non puniuntur ab eodem Judice, sed unusquisque à suo Judice.
- 58 Continentia causæ individuitas quando procedat.
- 59 Jura divisionem ejusdem causæ comprobantia in diversis reis.
- 60 Decisiones hujus consultationis tam in Aula quam in Consilio.
- 61 Tortura in negante purgat culpam, & minuit penam.
- 62 Minor viginti quinque annorum leviter puniendus.
- 63 Sententiæ capitales per Aulam pronuntiate quarum executio sequenda est, Regi consultari debent.
- 64 Praxis hujus consultationis.
- 65 Ratio instituenda hujus observationis.
- 66 Consultatio hæc fieri est assuetæ, quando Princeps residet in Curia; secus si absens sit.
- 67 Consultatio hæc si Princeps impediatur valetudine, aut alia de causa ob quam Audientiam publicam dare nequit, fit mediante Præside Consilii.
- 68 Consultatio hæc solum usu recepta est quoad causas in nostra Aula terminatas.
- 69 Consultatio hæc non est usu recepta quoad causas diffinitas per Judices inferiores, licet sententiæ confirmatae sint per Aulam, aut per Consilium.

D.D. Laur. Mattheu, de Re Crim. Pars I.

C 2 70. Si

- 70 Si sententia mitior per inferiorem pronuntiata sit, & in gradu appellationis reus capitaliter per anam condemnatur, tunc consulitur Princeps.
- 71 Ratio disparitatis in his casibus adducitur.
- 72 Dignitas est Regium consequi aliquum.

Dixi Controversia procedenti, quod licet regulariter appellatio, vel supplicatio in criminalibus recipienda sit, in aliquibus delictis, vel publica utilitate exigente, puniri statim reos, vel ob specialitatem à jure inductam denegandam esse, seu verius poenam exequendam non obstante appellatione, seu supplicatione. Et eum semel quod interponatur supercedendum sit in executione, quoties Juxta superior de ea incipit cognoscere ex Text. in cap. Romanis, §. si autem, de appellat. in 6. Pluribus Salgad. dict. cap. 14. 3. part. de Reg. prorecl. ex num. 68. ne executio semel incepta elusoria fiat per recursum ad superiorem, qui quidem recursum facilis esse solet, praesertim in nostra Curia, sicut in civitatibus in quibus resident Regia Praetoria, sive Cancellariae: praxi receptum est, quod Judices inferiores cum suas sententias in his criminibus exceptis pronuntiant, apponant clausulam executionis, appellatione non obstante, consulta prius nostra Aula, aut Aula criminali ipsius Cancellariae, ad quam per appellationem causa deducenda erat. In ea enim causa istae referuntur, & ibi summarie terminantur.

Que procedendi praxis adeo justa, prudens, atque sanctissima est, ut si bene inquiratur auctorem habeat, seu verius institutorem ipsum Deum: nam, ut constat in Deuteronom. cap. 1. vers. 17. Deus cum Judicibus loquendo haec dixit, *Quod si difficile vobis visum aliquid fuerit, referre ad me, & ego audiam.* Ex quo dimanat usus referendi, & consultandi superiorem in arduis, & difficilibus negotiis, ut patet legitur in sacra pagina, quando Moyses sequendo consilium Jetro Judices elegit ad judicandum plebem & statutum reliquit: *quidquid gravius erat referrebat ad eum, & faciliora tantummodo judicantes* Exod. c. 13. vers. 26.

Quin & ipse Moyses querelas populi intra tabernaculum Deo referebat juxta illius illuminationem, Exod. cap. 33. & Numer. cap. 27. Quod, perpensens Gregorius Magnus eleganter in cap. summopere 70. xi. quast. 5. dixit: *Hinc est quod Moyses querelas populi semper ad Dominum tabernaculum, ingressus referebat, & juxta quod Dominus imperabat, & judicia proponebat.* Ex quibus & aliis prudentissime infert Parer Marquez in gubern. Christi. lib. 1. cap. 31. §. 1. Cordari & magni Gubernatoris esse Deum consulere in arduis, & difficultioribus. Conferunt mirabiliter adnotata per P. Velasquez de optim. Princip. lib. 3. adnotat. 8. numer. 2. cum seqq. ibi: *Regem legitimum jura dantem, negotiaque expediendum, & in causis dirimendis, judicium proferentem adeo certo & vera sensu judicare, ut ejus labia ad instar oraculi, & divini responsi non modo certum reverent, & causa jugulum premit: sed etiam vim praesagii, sive abscondita rimandi, sive futura cognoscendi habere videatur.* Quos effectus & alios recta cum ratione tribuit relationi quam Reges Deo facere debent, quem unicum superiorem recognoscunt. Et si humana testimonia petamus, videndus Solorzano emblemata. 45. per totum, cujus inscriptio, seu lemma est, *consulendum in arduis.*

De jure Canonico consultatio ad supremum Pontificem tanquam ad Ecclesiam caput frequentissima est, cum ferè cuncta decreta juris Pontifici contineantur decisione negotiorum ab inferioribus Ecclesiasticis ad ipsum referuntur, ut patet ex illis clausulis *consulisti, consultationi tuae respondemus* & his similibus quorum exempla passim reperiuntur, ut in cap. ad aures 7. de rescript. cap. de eo 3. de temp. ordin. cap. unic. de scrip. ad ord. faci. cap. 1. de ordin. ab Episc. qui ren. c. 7. consuluit. §. de serv. non ord. c. 1. de sacram. non iter. cap. super questionem 27. de offic. delegat. Quod quoad causas majores non solum deest, sed necessitate debetur. cap. 1. de juram. calum. cap. majores de Barbof. de potest. Episcop. allegat. 50. n. 31. cum seqq. quo tradit quae causae sint istae.

In jure civili Romanorum plures species reperiuntur hujus relationis, sive consultationis quarum plures adducit Xamar. de offic. Jud. & Advocat. part. 1. quast. 3. per tot. qui num. 1. plures de materia

tertia tractantes cumulat. Prima sit cujus meminit Modestinus in leg. qui eodem 16. ff. ad leg. Cornel. de scar. ibi: *si tamen ut consulto Principe prius, & eo jubente id fiat.* Loquitur hic Jurisconsultus de consultatione quae fieri Principi debet ob privilegium personae concessum, nempe quia reus in honore constitutus reperiebatur, & propter honoris prerogativam puniri nequit eo inconsulto: nam de Decurionibus, & aliis in honore constitutis verbum instituit, sicut Ulpianus in leg. 1. in fin. princ. vers. simili modo, ff. quando appell. sit, & Callistratus in leg. divi fratres 27. §. de decurionibus, ff. de penis. De Judicibus Imperatores in leg. 1. Cod. de offic. Praefect. August. De clarissimis & spectabilibus in l. si gravius 16. Cod. de dignit. lib. 12. de militibus in ferriis Principis leg. in sacris 12. Cod. de proxim. sac. scrip. eod. lib. De cubiculariis leg. 3. Cdd. de Praepos. sac. cubicul. eod. lib. De silentariis in leg. ne diversari in Cod. de silentariis d. lib. De Agentibus in leg. ex eo. 4. C. de Agent. in Reb. De Senatoribus denique & aliis plurimis in honore constitutis, l. quoties 3. in princ. Cod. ubi Senator. vel Cleric. notant Doctores pulsim in his juribus Tiraquell. de pe. temper. caus. 31. num. 40. Ant. Gomez variat. lib. 3. cap. 3. num. 2. ad med. & ibi Aillon Donell. lib. 17. comm. cap. 20. ubi Illiger. lit. G. & lib. 23. cap. 2. ibi Illiger. lit. V. Jacob. Cujac. lib. 5. resp. pons. Papin. leg. 28. ff. de ex. nat. tutor. & in paratit. ad tit. ff. de appell. & relas. Pichardus in §. item lex Cornelia, num. 11. inst. de pub. jud. Ponte de potest. Proreg. tit. 1. §. 4. num. 6. Mastrill. de Magistr. lib. 4. cap. 13. num. 51. Fatin. quast. 98. num. 09. Freccia de subfendis titul. quis dicatur Marchio, num. 9. Bobadilla lib. 2. cap. 16. num. 226. Surgen. de Neapol. illustr. c. 23. num. 3. & 25. Barbosa in collect. ad d. leg. quoties, num. 11. cum seqq. Langieus semestr. lib. 7. cap. 18. Solorzano de jur. Indiar. lib. 4. cap. 4. num. 66. tom. 2. & in polit. ind. lib. 5. cap. 13. vers. en lo que toca, Xamar. de quast. 7. num. 57. cum seqq. Parlador, rer. quot. lib. 2. cap. 1. num. 20. Diodacius Perez in l. 2. tit. 1. ib. 8. ordin. vers. ideo cauti, Sicuti in jure Canonico quoad causas criminales in Episcopos suscitatas cautum reperitur per cap. quamvis 3. quast. 6. & per Trident. sess. 24. cap. 5. de resor. & ibi Augult. Barbof. in collect. num. 1. & de potest. Episc. part. 3. alleg. 11. per tot. plura congerens.

D. D. Laur. Mathau, de Re Crim. Pars I.

De personis quae hac prerogativa fruuntur in his Hispaniae Regnis adell. 10. Text. in leg. 2. tit. 17. part. 2. & ibi Greg. Lopez gloss. 2. & notant, eo Textu non adducto, Parladorus rer. quotid. lib. 2. cap. 20. Bobadilla dict. lib. 2. cap. 16. n. 55. & in not. lib. A. & num. 2. cum not. l. M. Pichard. Ant. Gomez, Solorzano & Aillon ubi proxim. Amaya in l. Curialibus 66. cap. 1. numer. 17. Cod. de decurion. lib. 10. quibus addi potest deliberatio nostri Senatus, auto acordado del consejo, nostrates vocant 152. diei 10. Januarii 1609. qua praefecti Regiae domus & Curiae jubentur nec in causis magnatum de quibus per commissiones speciales cognoscunt in criminalibus, ad sententiam condemnatoriam procedant inconsulto ipso Consilio, qui Regem consulere tenentur. Conferunt ea quae de officialibus, & nobilibus Regni Valentiae cauta reperiuntur in for. 30. de appellat. privit. 88. Reg. Jacob. 2. & for. 12. curiar. anni 1604. cum aliis à me congestis de regim. cap. 2. §. 2. num. 46. cap. 4. §. 2. n. 8. & cap. 8. §. 5. num. 90. elegantier Dominus Crespi observ. 4. cap. 2. n. 27. cum seqq. & observ. 13. num. 44.

Secunda species consultationis est quando Juxta defectu potestatis poenam imponere, aut exequi non potest, cujus exemplum posuit Ulpianus in l. inter pomas 6. §. 1. ff. de inter. & relegat. quo Textus Praesidibus Provinciarum quibus deportandi in insulam jus non est datum, jubetur scribere ad Principem, ut estimet an sua sententia sequenda sit. Sed meo judicio defectus potestatis non versatur quoad condemnandum, sed quoad exequendum: nam Ulpianus, ait ibi: *nomen vero ejus scribendum Principi ut in insulam deportetur, quam interpretationem docuit Cujacius in paratit. ad tit. C. de sentent. pass. ibi, non enim Praeses deportare, sed deportandum adnotare potest, Xamar. dict. quast. 7. num. 47.* Ratio autem ob quam Praesidi non est attributa hujusmodi potestas, ea nimirum erat, quia executio hujus poenae pleurumque extra fines Provinciae sibi conceditae veniebat scienda, ut docent Doctores, quos cumulat Illiger. ad Donell. lib. 17. comm. cap. 8. lit. Q. Sicut apud nos titremes, & Praesidia ad quas mittendi sunt condemnati his poenis, extra fines Provinciarum Proregibus & Correctoribus commissarum esse solent, sic similiter insulae extra Provincias Praesidibus

14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

Aliud exemplum hujus consultatio-
 nis assignari potest ex Text. in leg. ubi
 falsi 22. Cod. ad leg. Cornel. de fals. nempè
 quando Princeps aliqua sibi reservat
 specialiter, quo in casu Judex inferior
 nequit procedere inconsulto Principe,
 de quibus Xamar. dict. quasi. 7. num. 56.
 & 83. verba Textus sunt hæc: nec ulla
 interlocutione divulget que sentiat; sed
 tanquam ad imitationem relationis, que so-
 lum audiendi mandati officium, præbeat no-
 tionem. Et quamquam aliqui Doctores
 crediderint in his verbis solum conti-
 neri monitionem quandam iudicibus
 factam, ne ante diffinitivam animi ar-
 eana partibus insinuent, ut opinatus
 fuit Gregor. Lopez in leg. 13. tit. 14. p. 2.
 gloss. 2. tamen verius est causæ diffini-
 tionem reservatam fuisse ipsi Principi in
 eo Textu; nam Imperator dixit ibi:

Ad imitationem relationis qua solum au-
 diendi mandati officium, & juxta doctri-
 nam Baldi in rub. Cod. de relatione, relatio
 ad Principem necessaria est quando
 commissa est discussio sola, quod & jure
 nostro comprobatur in leg. 19. tit. 23.
 part. 3. ibi: no deven tal come esse oir a
 mevos de ever acuerdo con el Roy, loquitur
 noster Alphonsus in eo Textu de ap-
 pellationibus, & in his verbis de causis
 arduis & Greg. Lop. gloss. 2. tradit hodie
 servari, & quod in causis multum arduis,
 seu inter Magnates in ultima sententiâ
 consulitur Rex per Regios Consiliarios,
 adducens doctrinam Baldi in l. 1. c. nova
 vect. inst. non posse, quo tradit quod in ar-
 duis Princeps committit examinationem,
 ut sibi reservet deliberationem. Nec no-
 vum in Hispania est: nam, ut dixi contr. 1.
 num. 12. in Curia Regum Aragoniæ re-
 sidentibus Auditores quibus minimè per-
 missa erat potestas decernendi, sed au-
 diendi causas tantummodo, de que sin-
 gulis ad Regem referendi, quod pro-
 bavi auctoritate Hieronymi Blanca do-
 ctissimi observatoris Antiquitatum. Hu-
 jusmodi speciei sunt consultationes que
 frequenter fieri solent per Consilium
 de causis visitationum Regiarum Au-
 dientiarum, Correctorum, & his simi-
 lium, de quibus mentio habetur in l. 39.
 juncta leg. 40. tit. 4. lib. 1. recopil. & dif-
 ferentiationes postulate per civitates &
 villas Regni, ut possint memora, & sil-
 vas vendere quod prohibitum erat per
 leg. 7. tit. 7. lib. 7. recopil. & plura alia
 de quibus quod justificationem postulato-
 rum cognoscit Consilium, & in his que
 regiam auctoritatem postulant Principi
 refert, ejusque responsum executioni
 mandat; que quia instituti nostri non
 sunt, libenter omittuntur.

Tertia species consultationis est
 quando Judex Principem consulit du-
 bus de pœna que imponenda venit, &
 hæc diversimodè fieri potest. Nam aut
 dubitat de facto, nempè de probatione
 delicti, & similis dubitatio inepta cen-
 setur, quia cum probationes regulandæ
 sint juxta juris dispositiones; de quibus
 tot, tantaque scripta reperuntur, insci-
 tiam juris arguit, & sic ineptè Judex
 superioris iudicium inquirat, ex eo quod
 juxta Callistrati decisionem leg. 3. §.
 idem, ff. de testibus: tu magis scire potes
 quanta fides adhibenda sit testibus, quo
 Textu communiter norant Doctores,
 Et clarius Ulpian. in leg. cum qui temere
 79. §.

79. §. iudicibus, ff. de judic. pluribus Xa-
 mar. dict. quasi. 7. num. 6. cum seqq. Aut
 dubitat de jure, & si res dubia non sit,
 pariter ineptè consulit, nec superior eo
 in casu responderè tenetur, leg. 2. Cod. de
 legib. pluribus idem Xamar. num. 14. cum
 seqq. Sed si dubia sit, nempè, quia lex non
 reperitur que decisionem facti occur-
 rentis expressam contineat, vel quia crimi-
 nis qualitas, vel circumstantiæ aggra-
 vantes severiorem coërcitionem expo-
 stulant, tuncque fieri solet legitime, &
 toto jure approbatur. Hujus conditio-
 nis fuit dubitatio Moyſis quando filie
 Salphaad portionem Patris prædefuncti
 postulabant, & ipse dubius Deum Do-
 minum consuluit, ut refertur Numer. ca-
 pite 27. vers. 4. ibi: Retulitque Moyſes
 causam earum ad iudicium Domini. Qui
 dixit ad eum, justam rem postulant, in quo
 se rectum iudicem cordatumque Gu-
 bernatorem ostendit, ut bene perpen-
 dit Pater Marquez de Gubern. Chris. d. c.
 31. §. 1. Nam ut docent Impetatores in l.
 2. Cod. de off. Vicar. Relationes iudicum li-
 benter audimus, ne administratorum de-
 creſcere videntur auctoritas, si eorum con-
 sulta veluti præsanorum proces à nostris ad-
 ditis repellamus. Conferunt cumulata per
 Bobadillam in poltr. lib. 3. c. 15. n. 116. &
 in not. n. seq. lit. D. ad has consultatio-
 nes referenda est secunda pars Rubricæ
 & C. de appell. & consulti. junct. rub. præ-
 ced. & de his interpretandus Ulpianus
 in leg. 1. §. Huic 2. ff. de appellat. ibi: à con-
 sultationib. iudicum non esse appellandum.
 Iste consultationes ad Principem
 frequentissimæ sunt in omnibus spectan-
 tibus ad regimen Reipublicæ, & Regni,
 sed in judicialibus rarissimæ. Et ratio
 disparitatis est: nam in rebus regiminis
 & Politicæ gubernationis omnia ad
 Principem deferri debent, juxta Tacitum
 1. Annal. ibi: eam conditionem esse
 imperandi, ut non aliter ratio constet, quam
 si uni reddatur. Ob quod in urbe, & Im-
 perio Romano, ut dixerat Pomponius
 in leg. 2. §. novissimè 11. ff. de orig. jur. con-
 stituito Principe datum est ei jus, ut quod
 constituisset ratum esset: consonat l. 2. tit.
 1. part. 2. & ibi Gregor. Lopez gloss. 7. l. 5.
 & 6. eod. tit. & conducunt omnia que de
 Monarchia scripserunt Aristotel. lib. 4.
 politic. c. 2. Plutar. de Monarch. Herodot.
 lib. 3. Bodin. de republ. lib. 6. c. 4. & 5.
 Cass. lib. 52. histor. Rom. Hippol. de
 Princ. c. 1. Han. Scot. ad Text. 1. Annal.

Tacit. Herm. Kirchner. de republ. disp. 7.
 testim. 1. Lipsius civil. doct. l. 2. c. 2. Mar-
 quez in Gubern. Chris. lib. 2. c. 21. §. 1. D.
 Thom. de regim. Princ. lib. 1. c. 2. & ibi,
 Pater Salcedo qui plures laudant, Saa-
 vedra Symbolo 49. & 70. Solorzano em-
 blem. 45. & plurimis in aliis, & Don
 Joannes de Palafox in histor. reg. sac. lib.
 1. pa. 36. Quo exempla comprobantia,
 & plura alia repeties.

In judicialibus ratio sunt, sed pos-
 se fieri mihi probat Text. in leg. dicitur 14.
 ff. de offic. Pres. quo Jurisconsultus Ma-
 cer ait, & si quid tale compereris consu-
 les nos, ut estimemus an per inumanitatem
 facinoris si cum posse videri sentire commi-
 serit, supplicio afficiendus sit, & Ulpia-
 nus in leg. cum qui temere 79. §. iudicibus.
 ff. de iudicibus, de jure Canonico e. inti-
 masti 68. & ibi August. Barboſ. in collect.
 de appellat. de jure nostro Text. in leg. 11.
 tit. 22. part. 3. & in leg. 14. tit. 4. ead. part.
 & in leg. 15. tit. 23. ead. part. Et nota
 differentiam quod de jure civili exclu-
 sa penitus est dubitatio de facto: nam,
 ut docet Macer in dict. leg. dicitur ibi: de
 facto consulentibus non debent Præsides
 consilium impartire, de jure vero nostro
 de facto etiam permittitur iudicibus est
 dubitare, ut aperte cavetur in dict. leg.
 21. ibi: en razon de las puebas & de los
 Derechos; ubi Gregor. Lopez. Sed quia
 Petrus Barbosa in d. leg. cum qui temere,
 §. iudicibus, plene disserit, ad eum Lecto-
 rem remittimus cui addendi Bobadill. d.
 c. 21. ex n. 260. Scacc. d. appell. c. 2. quasi.
 16. lim. 1. ex n. 139. Cujac. in paratit. ad
 tit. Cod. de relar. cum plurimis adductis
 per Valenzuel. conf. 70. num. 95. & Xa-
 mar. d. num. 14.

Quarta species est quando Princeps
 non plenè, informatus aliquid jubet
 contra juris dispositionem, utilitatem
 publicam, vel jus tertii; nam in hoc ca-
 su cum præsumatur concessum subrep-
 titiè, vel per importunitatem, & sic
 absque voluntate, ut probat Amaia in l.
 unic. Cod. de collat. donat. lib. 10. num. 56.
 & seqq. Iudicibus concessum est Prin-
 cipem consulere, in executione iustori-
 um superſedendo. Que conclusio deducitur
 ex Text. in leg. si quis 29. ff. ad
 leg. Cornel. de fals. l. ult. c. de divers. res-
 cript. l. 1. & toto tit. c. si contra jus vel util.
 pub. C. super literis 20. de rescript. ubi
 August. Barboſ. latissimè Salgado de re-
 vention. Bullar. part. 1. c. 1. & 3. & §. unic.
 vel potiùs per tot. tract. confocius noster
 C 4 Don

Don Petrus de Salcedo *in docto tract. de leg. polit. 2. cap. 3. cum seqq.* plures congesti per me *de regim. Val. tom. 1. c. 4. §. 7. num. 4.* quo expendebam *for. 3. & 4. si contra jus aliq. si impetr. & for. final. de precib. Princ. offer.* Quibus adde de *jure Regio leg. 16. titul. 13. part. 2. leg. 2. cum duobus seqq. tit. 14. lib. 4. recopil. ubi Greg. Lopez & Azavedo, Xamar. ubi proximè, numer. 39. per plures seqq.* quæ quia per hos Doctores plenius tractata sunt, libenter omitto.

Quinta species consultationis est, quando Judex, nec facti, nec juris dubius, superiorem consulit ob reverentiam superioritatis, sententiam quam pronuntiatam habet referendo ante illius promulgationem, ut statim executioni mandetur remota appellatione; & hæc est consultatio, seu relatio de qua præcipue hic agendum est, quam pariter attingit Xamar. *ibid. n. 81.* Et hanc in duplici differentia reperio: nam aut consulitur supremum tribunal adhibita causæ summaria relatione; aut consulitur, seu refertur Regi ut certior fiat de notabiliter gestis per Præfectos suæ domus & Curie.

Primus modus in praxi frequens est, tum in Regiis Prætoris Pinciano, & Granatensi, tum in nostra Aula, tum etiam in ipso Consilio, quæ mihi deptompta videtur ex Text. *in leg. jubemus 34. c. de appell.* quo Imperator Justinianus cautum reliquit quod si princeps super aliqua causa consulitur, per Consiliarios ab ipso destinatos causa examinetur partibus, præsentibus, vel absentibus, unâ cum relatione: & secundum illorum consilium Princeps decernit, atque referibit, & à tali rescripto appellatio non datur. Sic Salicetus hunc Textum nucleavit, in epigraphæ ipsius quibus ferè verbis Bartolus explicat illius sententiam, & communiter Doctores: probant Donell. *l. 28. comm. c. 6.* & ibi Illiger. *lit. X. & seqq.* clariùs Jacobus Cujacius *in paratit. ad tit. c. d. de relat. & in recit. solemn. ad eund. tit.* quo loci postquam dixerat hodie sublatum reperiri genus relationis Judicis ante sententiam ambigentis, quid statuere debeat; subjungit hæc verba, *vel etiam post sententiam appellatione interposita, nec recepta, ut Princeps estimet an sua sententia sequenda sit?* ad quod probandum allegat *leg. penult. Cod. Theodof. eo in tit. & alia jura.* Ex quibus plenè probatur

hujusmodi relationis, sive consultationis speciem jure Romanorum cognitam, & usu receptam fuisse.

Quo posito modus nostræ praxis expendendus venit qui sic se habet. Quoties enim Judices inferiores sentiunt crimina de quibus agitur esse ex gravioribus & exceptis, in quibus appellatio venit deneganda, superiorem ad quem causa per appellationem deferri debet, ad eunt; & facta, modo asueto, plena relatione actorum, simul cum sententia ab eis pronuntata, nondum publicata, cum clausula executionis appellatione remota, consulto priùs ipso superiore; qui quidem si sententiam justam sensit, devolvit causam inferiori, ut eam exequatur; sin minus, causam per suos tramites adduci jubet idiomate Hispano, *venga por su orden.* Et aliquoties licet raro, si aliquid moderandum reperit in ipso decreto moderatur, vel temperat; aut denique causam retinet prout judicat faciendum juxta juris dispositiones. Quæ quidem praxis desumpta fuit per nostros majores ex verbis dict. *l. 11. tit. 22. part. 3.* ut scribit Bobadilla *d. lib. 2. cap. 22. num. 201. ibi: Algunas vezes en las Chancillerias suelen dezir los Alcaldes des crimen, por auto a las tales consultas, que el proceso venga por su orden, que es dezir que se lleve citatorias y compulsoria. Otras vezes prove en que se retiene, la causa, y sin emplazamiento ni mas solemnidad o sustantia, confirman, o revocan, o moderan la sentencia, y remiten la causa al Juez para que aquella se execute.* Sed ut exteri percipere faciliùs possint Latino sermone tradere hæc verba decrevi, quæ sic se habent: *Aliquando in Regiis Prætoris Quæstores criminum per interlocutionem similibus consultationibus dicunt, quod processus veniat per suos tramites, nempe præmissis litteris citatoriis, & compulsoriis, aliquando causam retinent, & aliquando illam audiunt, & sine citatione, nec alia solemnitate, vel substantia confirmant, vel revocant aut moderantur sententiam, causam judici remittendo, ut id exequatur.*

Hæc enim quæ à practico illo, & erudito viro summarè, & breviter tradita sunt, explicanda amplius, & exornanda veniunt. Nec immotor in disputando an illa praxis restricta sit ad Aulas criminum, Regiarum Cancellariorum, de quibus tantum loquutum fuisse, videtur; nam cum potestas, & jurisdictio nostræ Aulæ criminum Curie præstantior

tior sit, ut probavi *controversi. 1. hæsitari non potest de jurisdictione & potestate, sicut neque de usu qui inveteratus est, ut notoriè omnibus Curialibus patet: Quemadmodum in causis quas de comission vocamus, quarum appellationes referantur Consilio sunt, qui quidem consultiur eo ipso modo, ut patet est notum.*

37 Quod enim subitari potest, est quando si casus decreti adducendi causam per suos tramites vulgò *venga por su orden;* quando retinendi causam; quando devolvendi ut sententiam exequatur; & quod perspicuum est, an in hac summaria cognitione sententia debeat in totum confirmari, vel in totum revocari; an verò pro parte infirmari, & pro parte confirmari possit.

38 Quoad primum cum Textus *in d. l. 11. tit. 22. part. 3.* reservet Principi facultatem respondendi ad consultationem vel non ibi: *re entonces el Rey sabida la verdad puede dar el Juicio, o cambiar a dezir a aquellos Indagadores de como la den, si se quisiere.* Nostra Aula quæ eius nomine causas judicat, ut dixi *d. contro. 1. n. 43. & seqq.* arbitrium reservatum habet per ipsam legem, & eo utendo quoties ex relatione apparet causam liquidam non perduci, & requirere altiotem indaginem, ut discussioni locus sit eam duci per suos tramites mandari; & hoc est idem ac si diceret locum esse appellationis.

39 At quia simile arbitrium regulandum venit secundum juris dispositiones: nam ut dixerat Aristoteles *libro 3. de anima: in ratione inest voluntas, l. quod Ephesi 4.* & ibi Gotofred. *lit. E. ff. quod certo loco l. si sic legatum 75. in princip. ff. de legat. 1.* notant Donell. *libro 26. comm. capite 11.* & ibi Illiger. *littera 1. pluribus Menochius, de arbitrar. questione 7. numero 17. & sequentibus Osalcus. Beniten. Joseph. Ludovif. Escobar, & alii laudati per Xamar, de offic. judic. part. 1. quest. 9. ex num. 197.* Dominus Crespi *observat. 69. numero 3. 2. parte pluribus etiam noster Don Franc. de Rojas Episcop. Abulens. decis. Rot. 161. num. 1. Valenzuel. conf. 90. numero 21. Giurba ad consuet. Messan. cap. 3. gloss. 8. part. 1. num. 22.* Farin. *in reper. judicial. 40 quest. 44. num. 6. & seqq.* quando causa venit ritè, & rectè fulminata, & sententia judicis consulentis non videtur fatis justificata, tam ex defectu proba-

tionis, quam ex eo quod crimen non ex illis in quibus appellatio deneganda est, & similibus; interponi decretum debet, quod veniat per suos tramites, quod in substantia est dicere quod appellatio debet admitti & de causa plenariè cognoscendum est.

At verò quando Judex inferior aliqua omisit, commissive in procedendo, & instruendo causam illam perdere metetur, tuncque interponitur decretum de retinendo. Nam de jure quoties Judex male se gessit & aliquid operatur quod revocandum sit, causa remanet penes Judicem ad quem licet quoad articulum specialem tantum sit appellatum, ut probat *Text. in c. 1. de appell. in 6. & ibi August. Barbosa in collect. n. 4. sequitur Petrus Barbosa in l. si de vi. 37. ff. de Jud. n. 436. Gratian. discept. for. cap. 6. n. 12. cum seqq. Covarr. practica cap. 9. n. 6. latè Sigismundus Scaccia de appell. cap. 2. g. 17. limit. 47. membr. 3. ex n. 1.* Nam licet retentio & advocatio causæ ad superiorem generaliter prohibeatur *ex l. 32. tit. 4. lib. 2. recep. Avendaño in c. 5. Prætor. n. 12. vers. negligentia, lib. 1.* Tamen semper refertur in arbitrio superioris quod causa retineatur si ratio adsit *l. 22. tit. 4. l. 2. recip. Avendaño ubi proximè & eod. lib. c. 19. n. 2. cum seqq. Covarruv. d. n. 6. & uterque Barbosa & Gratian ubi supra, quibus adde prædicum Monteroso tractat. 5. cap. 2. num. 3. ibi o procede apanfundamente.* Et sic Aula nomine Regis judicando causas criminum iustissime his rationibus retinere potest, & debet.

Denique quando sententia venit undique justificata, ob quod appellatio interponenda frivola apparet, tunc causa devolvitur, ut Judex suam sententiam executioni mandet ut tradit Bobadilla *ubi supra:* & ratio est, quia appellationi frivola nunquam est deferendum, *cap. cum appellationibus frivolis, 5. & ibi August. Barbosa de appellat. in 6. Barr. Felin. Specular. Socin. Scaccia, & alii plures congesti per Salgadum, de reg. practic. part. 3. cap. 3. c. 6. num. 40. cum seqq.*

Sed, ut dixi, pulchrum dubium suscitari solet utrum si sententia contineat diversâ capita, ut pura, quia plures sunt rei qui delictum de quo agitur patrarunt, & quoad unos videatur sententia juri conformis, quoad alios non ita, an possit quoad illos

illos devolvi, & quoad hos juberi quod veniat per suos tramites? & ratio dubitandi esse solet ne continentia causa dividatur juxta Textum in l. nulli 10. C. de Judicis c. 1. de caus. possess. & propriet. c. 1. de sequest. fruct. & propriet. & utrobique Doctores, signanter Augustinus Barbosa plura & plures congerens, Scaccia de appell. quæst. 17. lim. 47. memb. 3. n. 16. Salgado de Reg. protect. parte 2. c. 10. numero 60. Donell. lib. 17. comm. c. 18. & ibi Illiger. lit. H. cum duobus seqq. Toro in Cod. allegat. 48. per tot. Valenzuel. conf. 49. numero 28. tom. 2. Novissimè Don Michaël Cortiada eruditus Senator Barchinonensis decis. 36. n. 32. quæ quidem divisio vitari nequit dum quoad unam sententia approbatur, causetque devolvitur, quoad aliam appellatio admittitur, vel causa per suos tramites adducitur.

48 Quæ consideratio amplius confirmatur ex eo quod ubi dux sunt causæ complicatæ, quarum una admittit appellationem, alia non; sententia utriusque appellabilis remanet, juxta doctrinam Bald. in l. post sententiam n. 6. c. de sentent. & inter loc. om. judic. Pacian. de prob. l. 1. 16. Macer. lib. 2. res. 9. n. 5. Scacc. de appell. g. 17. limit. 6. memb. 9. n. 84. Duran. dec. 17. c. 4. n. 1. & decis. 177. n. 2. p. 2. Gratian. decis. 136. n. 1. his & aliis laudatis Giurba dec. 101. n. 2. & observat. 65. n. 9. quid magis complicatum quàm individuum factum ex quo dimanat, unum delictum, unica causa, & unica sententia: Et si quoties in eadem sententia reperitur ratio ob quam quoad unum ex reis appellatio recipienda sit, quoad ceteros quoque remanebit causa appellabilis.

49 Sed his non obstantibus praxi receptum est quod dividi possit ex eo quod in jure tot dicuntur sententiæ quot sunt capita vel sunt rei, Text. in l. etiamsi à patre 29. §. ex causa, ff. de minor. optimus ad rem Text. in l. quædam mulier. ff. famil. erisc. l. Cornel. pia. ff. de jur. patronat. Melior ad rem Text. in leg. si qui separatim 10. §. si quod 4. ff. de appell. quo Ulpianus hæc inquit, in communi causa quoties alter appell. alter non, alterius victoriam ei proficere qui non provocaverit: hoc ita demum probandum est si una eademque causa defensionis sit. Ceterum si diversa sint, alia causa est. Quo Textus ad individuitatem prolationis non sufficit quòd communis causa dicatur, sed necessariò requiritur quòd sit una eademque causa defen-

sionis: sed in specie proposita quoad unumquemque reum diversam supponimus causam defensionis, cum unus reperitur plene convictus, alius leviter indicatus. Unus deliberatè interfuit factò, dolosè cooperando in maleficio, alius casu magis quàm dolo reus fuit, & sic similiter in delictis pluralitatis, ut quotidiana experientia demonstrat: ex pluralitate circumstantiarum variatur culpa uniuscujusque ex accusatis ob quod tritum est in ore Doctorum tot esse sententiæ quot sunt capita: probant Scaccia de appell. g. 4. n. 23. & g. 10. n. 8. g. 17. limit. 6. memb. 9. n. 31. & lim. 47. memb. 2. n. 23. & memb. 3. n. 26. Ant. Gom. var. lib. 2. c. 11. n. 16. Tusc. lit. C. concl. 65. Cancr. var. 3. p. c. 17. n. 63. Greg. Lopez in l. 4. tit. 26. part. 3. Azeved. in l. 7. tit. 18. lib. 2. recopil. n. 16. Bolaños in Cur. Phil. part. 5. §. 6. num. 1. Salgado de reg. protect. 3. p. c. 15. ex n. 1. August. Barbof. in c. si duobus 7. de appell. n. 1. & in c. Raynaldus de success. ab intest. numero 5. aliis relatis Joannes de Aillon ad Gomez dict. libro 2. c. 11. numero 16. verf. sententiam, & Peguera in prax. Rub. 24. numero 15. & ibi Ripol.

Secundò, probatur hæc conclusio ex Text. in l. si quis uxori, vers. 1. ff. de furt. l. si quis preferendum, §. fin. ff. eod. l. in minoribus, C. de his quib. ut indig. ex quibus manifestè apparet quod in qualibet persona ex pluribus patrantibus unum & idem crimen, reputatur diversum delictum, arg. Text. in l. i. c. de condic. furt. ut hæc & alia doctissimè perpendit Ant. Gom. lib. 3. var. c. 10. n. 6. ergo necesse dicendum est, quod quoad unumquemque reum diversum judicium instituitur, cum diversa sit causa, diversa persona, diversumque crimen, mirabiliter Ant. Fab. in C. lib. 7. tit. 24. def. 2. quo sententiam dividuam probat quoad eundem reum pro eodem delicto.

Tertiò probatur, quia separatorum separata ratio esse debet, l. Papinianus 20. ff. de minor. l. fin. ff. de calumniator. l. si maritus c. de donat. int. l. quoniam, C. de com. fise. debet lib. 10. Bald. in l. cum necessitatem, C. de fideicom. Decian. tract. crimin. tom. 1. lib. 1. c. 7. num. 4. Paul. Castr. conf. 389. numero 1. Patif. conf. 101. n. 38. lib. 1. Marc. Anton. variar. resolut. lib. 1. resol. 111. n. 4. Menoch. conf. 436. num. 7. Barbof. Axiom. 205. num. 5. Valenz. conf. 33. num. 2. 16. cum autem culpa, probatio, dolus, & causa delinquendi separata

separata semper sint, ex quibus resultat defensio uniuscujusque; quare quos defensio separat, non debet separare ratio quæ de his habenda est:

54 Quartò, nam in criminalibus continentia causæ non potest dari ex ratione superius adducta, nempe, quia licet idem delictum à pluribus patrarum sit, cum respectu cujuslibet diversum censetur, non militat inconveniens divisionis, nempe ut super una eademque causa diversæ proferantur sententiæ, cum eadem causa diversis respectibus possit producere diversos effectus; leg. miles 75. §. pro parte; ff. de legat. 2. nam ut docuit Aristot. 3. Physicor. eadem causa interdum est contrariorum effectuum diversis rationibus, exornat pluribus Salgado de reg. protect. part. 2. cap. 7. num. 81. & rubrica, ff. de quibus rebus ad eundem judicem dicitur, rectè procedit cum causa una est, nisi conditio personarum quæstiones variaverit, ut expendit doctissimus Jacobus Cujacius in parat. hæc virul. ad fin. Ob quod licet Clericus & læticus complices sint ejusdem numero criminis, nequaquam ab uno eodemque Judice puniuntur, sed unusquisque à suo Judice, ut pluribus probant adducti per Barbofam de jur. Ecclæs. lib. 1. capite 39. §. 2. numero 94. & in collect. ad dict. leg. nulli, Cod. de jud. num. 7. quibus addendus Fontanella decis. 202. num. 3. & adducti per Aillon ad Gomez. dict. cap. 10. num. 6.

56 Neque hoc in casu adaptari potest doctrina de continentia causæ; cum hæc procedat juxta veriore interpretacionem d. leg. nulli in eo qui judicium instituit super eadem re coram diversis Judicibus, ut docent Salicetus & Alex. ibid. & probat Affl. dec. 354. n. 6. hoc enim valde diversum est ab specie proposita in qua causa quoad omnes instituta reperitur coram eodem Judice, & ab eo per sententiam terminata; sed superior quoad unum appellabilem causam existimans eam mandat adduci per suos tramites, quoad alium inappellabilem, & voluit ut sententia exequatur: quod fieri posse mihi probat Textus in d. l. si quis uxori, vers. 1. ff. de furt. quo Textu ex eodem furto per uxorem, & extantem patratam uxor non tenetur pœnâ furti; at tenetur ac punitur socius illius; Item in l. si quis preferendum, §. fin. ff. eod. probatur quod in eodem delicto qualitas aggravans crimen auget pœnam in

eo qui eam obtinuerit, in aliis minime, in dict. leg. minoribus; Cod. de his quibus ut indig. Ex pluribus condemnatis pro uno eodemque delicto, appellans consequitur suspensionem sententiæ, & in eum qui non appellaverit potest statim exequi sententia, ut mirabiliter hæc & alia jura expendit Anton. Gomez. de. 10. num. 6. Quare multo magis quoad plene convictum, vel confessum poterit causa devolvi, & quoad minus gravatum probationibus, appellatio admitti. Neque complicatio, hæc destruit: nam si verè reperitur, quod difficillimum credo tunc eodem jure quoad omnes appellatio erit admittenda: sed non ex eo quod delictum, causa, & personæ eadem sint, sequitur necessariò complicatio; de qua Giurba & ceteri per eum adducti ubi prox. Ex quibus sic vidi pluries practicari in Aula signanter in causa raptus cujusdam virginis Vestalis de qua condemnati veniebant Justus de Valdivieso tanquam raptor in pœnam capitalem, & Maria Bultamante tanquam receptatrix in pœnam fustigationis; & quoad illum fuit causa devoluta & sententia executioni mandata, quoad illam decretum quod causa adducere retur per suos tramites, & in gradu appellationis sententia revocata anno 1660: & quod magis est, adeit decisio Consilii in causa mihi commissa ad inquirendum, & puniendum ratione grassationis patratæ in itinere de Alcala die 21. Decembris 1665: qua ingens summa monetæ argenteæ per Principem remissa ad fovendas atres Principatus Gotolanæ subrepta fuit; in ea inquam causa condemnati, ut principales grassatores ad ultimum supplicium Joannem de la Espada, Franciscum Briñas, Dominicum de las Heras, & Didacum Duran, ut receptatores Didacum Pellicer, & Ludovicum Garcia; in pœnam fustigationis & remigii, cum executione; appellatione non obstante, consulto prius Consilio, cui reservatæ erant appellationes. Et facta relatione actorum, unico decreto diei 16. Januarii 1666, fuit mihi causa devoluta, ut sententia executioni mandaretur quoad Joannem de la Espada, Franciscum Briñas, Dominicum de las Heras, & Didacum Pellicer: quoad alios duos justum quod causa duceretur per suos tramites. Et postea plene discussa sententia

sententia capitalis quoad Didacum Duran fuit confirmata, quoad alium comutata poena verberum; & remigii in exilium sententia diei 16. Decembris 1666. & si licet investigare rationem decidendi tanti Senatus, ea meo iudicio fuit; nempe quod Didacus Duran fuerat tortus in caput proprium, & negativè perseveravit, sicque appellatio illius recepta cum negari non possit quod quæstio in negante purgat indicia, & minuit poenam, juxta leg. 4. tit. 30. part. 7. ubi Gregor Lopez docet Gomezius libro 3. var. cap. 13. numer. 28. & ibi Aillon plura congerens, quorum aliquos laudavi de regim. c. 8. §. 9. num. 94. quibus addendus Petr. Cabal. cas. 288. n. 20. & 25. Ludovicus verò reperiebatur minor viginti annorum, & participatio rei grassatæ erat modica post delictum, ex quibus res dubia visa fuit, juxta leg. auxilium, §. in delictis ff. de minor. l. 4. tit. fin. part. 6. leg. 9. tit. 17. ead. part. Anton. Gomez lib. 3. cap. 1. num. 62. & ibi Aillon & sic clarissimè apparet diversitas defensionis juxta dict. leg. si qui separavit, §. quo, ff. de appellat. ac per consequens quoad illos devoluta, & quoad istos appellatio recepta fuit.

Denique secunda species consultationis hujus generis, est quam ex inveniata Aulæ consuetudine fit, suas sententias capitales Regi Domino referendo ante illarum publicationem, quæ perficitur personaliter omnes Præfectos domus Regiæ & Curia ad Aulam Principis properando hora ad id per ipsum assignata; quo ille qui præsidet summariæ causam Principi refert, cum compendiosa probationis narratione, atque sententiæ deliberatæ substantia, quam exequendam esse declarat nisi per ipsum Regem aliud jubeatur. Qui tantum respondere solet: *Fiat Justitia.*

Quæ consuetudo ex eo deductam opinari possum, nempe cum in arduis ex dict. l. 19. tit. 23. part. 3. caveatur ne quid deliberetur in scio Principe ibi: *menos de aver acuerdo con el Rey.* ubi Gregor. Lopez, & Parlador. d. lib. 2. c. 1. num. 21. & nihil ita arduum reperiri possit sicut pronunciare de via hominis, ideo nostri majores, tum dispositioni dictæ legis parendo; tum etiam ob reverentiam ipsius Principis cujus familiares, & domesticæ Præfecti sumus, introductam hanc laudabilem consuetudinem re-

liquerunt, quod observatur si Rex in Curia reperitur: nam eo absente absque alia solemnitate, vel consultatione sententiæ capitales publicantur, & executioni mandantur, ut observatum vidi, & fuit in causa Lupi de Villarreal & aliorum qui ad poenam capitalem combustionis condemnati fuere in mense Junii anno 1660. ob falsificationem monetæ argenteæ; quo Rex noster absens reperiebatur ratione nuptiarum Regum Christianissimorum. Si verò Princeps aliqua ex causa impediatur, quo minus Audientiam publicam concedere possit, tunc similis consultatio fit in scriptis per Præsidentem Consilii, ut pariter vidi observari die 5. Octobris anni 1665. quod ob recens fanus Domini Regis Philippi, adhuc nostra Regina horum Regnorum Moderatrix, audientiam publicam non admisit, & medio prædicto fuit facta consultatio sententiæ capitalis deliberatæ in Ildephonsum Gonzales Barroso el Pardillo rñcupatum, & jussum quod executioni mandaretur. Sed postea commutationem poenæ per indultum cōsequutus fuit, ob interpositionem celebritatis acclamationis nostri Regis, & Domini Caroli II. quem Deus Optimus Maximus in omnibus protegat.

Et est admiratione dignum quod cum hæc stant in causis quæ in hac suprema criminum Aula per sententias capitales terminantur, quando per Cōfessorem vel alium Judicem inferiorem capitalis poena imponitur, vel quia causa ei devoluta fuit modo prædicto; vel quia sententia illius solemniter confirmatur appellatione recepta, nequaquam Princeps consultitur, nec illi aliqua relatio fit: bene verò si reus capitaliter plectitur per Aulam in gradu appellationis, qui mitiori poena condemnabatur per inferiorem, quia hoc casu Aula executioni mandat suam sententiam. Ratio disparitatis difficilis videtur, sed meo iudicio depromitur ex Text. in leg. solent 6. §. 1. ff. de offic. Proconsulib. *Legatos non oportet Principem consulere, sed Proconsulem suum: & is ad consultationes legatorum respondere:* quæ verba, quia perspicua explicatione non egent. Sed quare sic cautum? ratione superioritatis Proconsulis cuius erat majus imperium in Provincia post Principem l. ideo 8. ff. eod. tit. cum autem major jurisdictione quoad causas criminales in Curia post Principem

cipem in Aula resideat, ideo illa sola Principem in his consulit, inferiores verò ipsam Aulam; ex quo ipsius præ- eminentia fecerunt, eum species magna prærogativæ sit, ipsum Principem facie ad faciem consulere: eleganter ad rem Cassiodorus lib. 4. epist. 4. *In re quidem de se bene arbitrabitur estimatum, qui Regium meretur alloquium, quia dignitas est subiecti, affectus meruisse dominantis.*

CONTROVERSIA IV.

De his qui sub nomine Justitiæ, ut pecunias extorqueant nequiter, causas criminales supponunt.

SUMMARIUM.

- 1 Aula, delinquentium commune receptaculum.
- 2 Aulam quærentes quo sine ad eam ferantur.
- 3 Aula grandis meretrix integerrimos quosque corrupens.
- 4 Durum injuriam pati per quos auxilium sperabatur.
- 5 Regis nomine vim inferentes auriorebus armis utuntur.
- 6 Crimen concussionis sub nomine justitiæ frequens in Curia.
- 7 Qui potestatem aut Magistratum exercent, cum non sint, quod crimen committant.
- 8 Crimen lese majestatis an isti committant, discutitur.
- 9 Alguazelli domus & Curia Regis potestatem & jurisdictionem obtinent.
- 10 Sayones tempore Regni Gothorum in Hispania qui dicebantur.
- 11 Jurisdictionem regiam usurpantes poena legis Julia majestatis tenentur.
- 12 Limitatio Farinacii proponitur in eo qui neminem morti tradidit.
- 13 Jurisdictionem usurpans & eo nomine leviora committens, poena falsi tenetur.
- 14 Apparitoris officium usurpans, licet solum teneatur poena falsi, tamen capitali poena plectitur per legem.
- 15 Causam supponens Adulterii honeste nobilitate femina non leviora, sed graviora committunt.
- 16 Bona mobilia sub nomine justitiæ eripientes talam graviora pariter committunt.

mittunt.

- 17 Honoris detrimentum non est censenda minor injuria quam si vitam eriperent.
- 18 Jurisdictionem usurpans in his qua grave detrimentum inferunt, poena legis Julia tenetur.
- 19 Furtum simplex lex Regni capitali poena puniri in Curia mandat.
- 20 Poena hujus legis quanguam usu recepta non est in simplici furto, secus in rapina & violentia.
- 21 Falsicrimen in eo qui cum auctoritate non habet acta sive instrumenta conficit, quæ poena plectitur.
- 22 Poena capitali non est plectendus qui etiam si auctoritate scriba careat, roget se de instrumentis qua aliam non continent falsitatem.
- 23 Secus si aliam falsitatem contineant.
- 24 Concussionis crimen regulariter per magistratus & officiales patitur.
- 25 Concussionis crimen committi potest per privatos.
- 26 Concussionis crimen regulariter puniuntur poenâ extraordinariâ, sed capitali puniri potest.
- 27 Crimina ex circumstantiis graviora redduntur.
- 28 Jurisdictionem usurpans ut teneatur poena legis Julia majestatis an debeat parari animo occupandi dominium.
- 29 Jurisdictionem usurpans non animo occupandi Dominium tenetur poena legis Julia de vi publica.
- 30 Qua procedant alio delicto non secus, secus si sequatur.
- 31 Apparitores aliquem capientes absque Judicis mandato, ut ab eo pecuniam extorqueant graviter puniendi sunt.
- 32 Apparitoris officium supponens, & similia faciens, gravius puniendus.
- 33 Decisiones Aula mitiorem sententiam sequentes.
- 34 Decidendi ratio in his speciebus.
- 35 Falsi poena hodie arbitraria est per leges Regni.
- 36 Apparitoris sive Alguazelli Regia domus & Curia officium usurpans, magnum officium usurpare dicitur, & num. 37.

UM ex multitudine gentium ad hanc supremam Hispaniæ Curiam affluente ex universis, hujus Monarchiæ Regnis, & totius Europæ sequatur, quod verè mari similis sit, ut dixerat D.D.L. laetæ, de Re Crim. Pars I. D. noster